

GERÇEKTEN BASİT DAĞITIM:RSS

Mustafa DALCI

Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Bilgi İşlem Daire Başkanlığı
mdalci@metu.edu.tr

ÖZET

Bu makalede, Web 2.0 terimi kısaca özetlenmekte ve yeni nesil internet sitelerinde popüler olan dağıtım özelliği ile en fazla kullanılan dağıtım tekniği RSS anlatılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Web 2.0,rss,xml, dağıtım,besleme

REALLY SIMPLE SYNDICATION:RSS

ABSTRACT

In this article, Web 2.0 term is shortly summarized and syndication that becomes popular in new age web sites and the most used syndication technique, RSS are explained.

Keywords: Web 2.0, rss , xml, syndication, feed

1. Giriş

2001 yılının sonbaharında internet balonunun sönmeye başladığı, bir çok internet şirketinin batmasıyla sonuçlanan dönemden bu yana Web yeni bir döneme girmiştir. Teknoloji-odaklı, kullanıcıyı kontrol etmeye çalışan ve bünyesinde siteye trafik çekmek için değerinden fazla fiyatlarla satın alınmış servisleri barındıran büyük portalların yerini kullanıcı-odaklı, deneyimin maksimize edildiği, paylaşımın ön plana çıktığı web siteleri almıştır.[1]

2004 yılında O'Reilly ve MediaLive International arasındaki beyin fırtınası konferansında yeni dönemi ve anlayışı anlatmak için ortaya Web 2.0 terimi atılmış ve aşağıdaki tablodaki gibi formülize edilmeye çalışılmıştır.[2]

Web 2.0 tanımı bu konferanstan bu yana tartışılmaya devam edilmiş ve hala tam olarak karşılığının ne olduğu üzerinde bir uzlaşma olmamıştır.

Tablo 1. Web 1.0 'da ön plana çıkan sitelerin ve başlıkların yeni dönemdeki karşılıkları

Web 1.0		Web 2.0
DoubleClick	->	Google AdSense
Ofoto	->	Flickr
Akamai	->	BitTorrent
mp3.com	->	Napster
Britannica Online	->	Wikipedia
Kişisel Web sitesi	->	Bloglar
Sakınma	->	upcoming.org ve EVDB
Alan Adı Spekülasyonu	->	Arama motoru optimizasyonu
Sayfa görüntüleme	->	Tıklama üzerinden ücretlendirme
Ekran parçaları	->	Web servisleri
Yayınlama	->	Katılım
İçerik yönetim Sistemleri	->	Wikiler
Klasörler (taksonomi)	->	Etiketleme (folksonomi)
Yapışkanlık	->	Dağıtım

2. Web Dağıtım (Web Syndication)

2000'li yılların başına kadar internet siteleri, ancak çerçeve kullanarak başka bir internet sitesinin içeriğini kullanabilirdi. Hem kullanılan içeriğin şeklinde düzenleme yapamamak hem de çerçeve kullanmanın getirdiği dezavantajlar yüzünden bu yöntem kullanışlı olmaktan uzaktı.

Tablo 1'de görüldüğü gibi yeni nesil internet sitelerinde ise dağıtım özelliği ön plana çıkmıştır. Web dağıtımını internet sitelerin belli bölümlerinin diğer siteler ve kullanıcılar için o siteye bağlanmadan kullanılabilir hale getirilmesine denir. Dağıtım için HTML veya Javascript de kullanılacağı gibi genelde veri paylaşımı için en elverişli dil olan XML kullanılır.[3]

3. Web beslemesi (Web feed)

Web beslemesi oluşturmak dağıtım için en fazla kullanılan yoldur. Bir web besleme dökümanı içerik, linkler, resim veya video gibi çoklu ortam dosyalarından oluşabilir. İçeriğini paylaşmak isteyen siteler web beslemesi oluşturup bunu diğer sitelerin ve kullanıcıların kullanımına sunar.

Web besleme kullanımı

Kullanıcılar besleme okuyucu (feed reader) veya toplayıcı (aggregator) adı verilen bilgisayarlarında kurulu yazılımlarla veya web-tabanlı uygulamalarla bu içeriğe ulaşırlar.

Web beslemelerini kullanmak isteyen diğer siteler ise PHP veya ASP gibi dinamik programlama dilleri kullanarak beslemenin içeriğine erişip onu kendi sitelerinde kullanılır hale getirmeye çalışır.

Web besleme oluşturmanın faydaları

Web besleme oluşturmanın web sitesi için faydalarını aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür.

- Web beslemesi oluşturarak sitenin içeriğindeki yeni değişiklikler kullanıcılara çok hızlı şekilde iletilir.
- Web besleme dökümanları çoğunlukla XML-tabanlı olduklarından platformdan bağımsızdır.
- İçeriği başka sitelerle paylaşmak, paylaşan sitenin daha fazla kişiye ulaşmasını sağlar.

Web beslemelerine ulaşmanın faydaları

Web beslemelerine ulaşmanın faydaları aşağıdaki gibi sıralanabilir.

- Web beslemesi oluşturan her web sitesinin içeriğine kullanıcı erişip, ilgilendiği alanda son olayları hızlıca öğrenebilir.
- Kullanıcılar herhangi bir kişisel bilgi vermeden web beslemelerine erişebilecekleri için beslemeleri herhangi bir virüs, spam veya solucan tehlikesi olmadan güvenle kullanabilirler.
- Başka sitelerin beslemelerini kullanan siteler içeriklerini zenginleştirirler.

4. RSS

RSS web beslemesi oluşturmak için kullanılan XML yazı dizimi ile yazılan veri biçimidir. RSS ilk 1990'ların sonunda "Rich Site Summary" (Zengin İçerikli Site Özeti) açılımı ile Netscape geliştirildi. 2003 yılında son versiyonu RSS 2.0, Dave Winer tarafından geliştirilirken açılımı da "Really Simple Syndication" (Gerçekten Basit Dağıtım) halini aldı.[4]

Örnek RSS Beslemesi

```
<?xml version="1.0"?>
<rss version="2.0">
  <channel>
    <title>ODTÜ Duyuruları</title>
    <link>http://duyuru.odtu.edu.tr//</link>
    <description>Orta Doğu Teknik Üniversitesi Duyuruları </description>
    <language>tr</language>
    <pubDate>01 Jan 2007 09:39:21 GMT </pubDate>
    <lastBuildDate>01 Jan 2007 09:39:21 GMT </lastBuildDate>
    <docs>http://blogs.law.harvard.edu/tech/rss</docs>
    <generator>ODTÜ Enformatik Grubu </generator>
    <managingEditor>editor@odtu.edu.tr </managingEditor>
    <webMaster>webmaster@odtu.edu.tr</webMaster>

    <item>
      <title>Bahar Dönemi Yüzme Kursları Başlıyor</title>
      <link>
http://duyuru.metu.edu.tr/index.php?go=display&id=3023</link>
      <description> Deneyimli ve sertifikalı eğitmenler eşliğinde yüzme
öğrenmek ya da yüzmenizi ilerletmek istiyorsanız kurslarımıza
bekliyoruz.
Grup kurslarımızı ve/veya özel derslerimizi tercih edebilirsiniz.
</description>
      <pubDate>01 Jan 2007 09:39:21 GMT</pubDate>
      <guid>http://liftoff.msfc.nasa.gov/2003/06/03.html#item573</guid>
    </item>

    <item>
      <title> 2007-2008 Akademik Yılı Değişim Programını Kazananlar
</title>
      <link>
http://duyuru.metu.edu.tr/index.php?go=display&id=3022</link>
      <description> 2007-2008 akademik yılında Üniversitemizin
yurtdışındaki bir partner üniversitesinde değişim öğrencisi olmaya
hak kazananların listesi Değişim Programları Ofisi web sayfası
announcement bölümünde ilan edilmektedir.
</description>
      <pubDate>30 Dec 2006 11:06:42 GMT</pubDate>
      <guid>http://liftoff.msfc.nasa.gov/2003/05/30.html#item572</guid>
    </item>
  </channel>
</rss>
```

Şekil 1.ODTÜ Duyuru RSS beslemesinin kod hali

Şekil 2.ODTÜ Duyuru RSS beslemesinin Mozilla Firefox tarayıcısındaki görünümü

RSS Elementleri

RSS besleme dosyası içinde channel elementi beslemenin ait olduğu site hakkında bilgilerin ifade edildiği yerdir.<title>,<link> ve <description> gibi zorunlu elementler ile sitenin başlığı,adresini ve açıklaması verilir. <language>,<pubdate> ve <docs> gibi elementler ise opsiyoneldir.

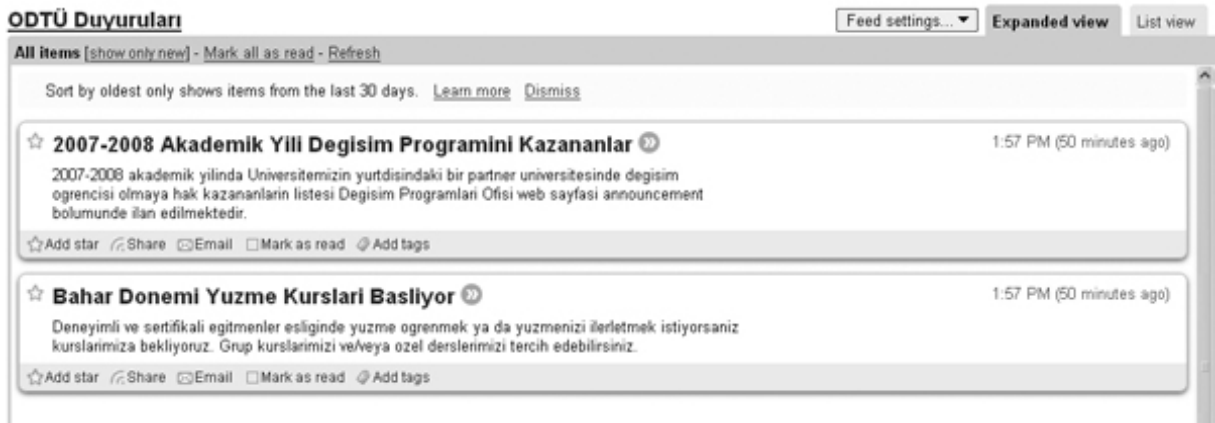
Channel elementi sınırsız sayıda item elementi içerebilir. Alt element olan item elementi RSS beslemesinin altında bulunmasını istediğimiz tüm içeriği koyacağımız yerdir.Yukarıdaki örnekte her ayrı duyuru için bir item elementi kullanılmıştır.

Item elementinin altında da <title>,<link> ve <description> gibi elementler

bulunabilir. Bu şekilde beslememiz içeriklerin başlığını,adresini ve açıklamasını içerir. Bu elementler zorunlu olmamasına rağmen <title> veya <description> elementlerinden en az birinin olması gerekir.

5. RSS Okuyucu

Kullanıcılar oluşturulan RSS beslemelerini okumak için bilgisayarlarına Sharpreader gibi yazılımlar kurabilirler veya o servisi veren Google Reader, feeds-reddit gibi internet sitelerine üye olabilirler.Herhangi bir beslemeye abone olmak (subscribe) için kullanıcının beslemenin web adresini RSS okuyucu programına girmesi yeterlidir.

Şekil 3. ODTÜ Duyuru RSS beslemesinin Google Reader programındaki görünümü

Kullanıcının belirlediği beslemeleri toplayan ve kullanıcıya sunan RSS okuyucu programlara toplayıcı (aggregator) denir.Son yıllarda mail programları,tarayıcılar gibi bir çok ürün RSS desteği ile piyasaya çıkmış ana

görevlerinin yanında kullanıcıya RSS okuma desteği sağlamaktadır.

6. RSS'nin Geleceği

İnternet sektörünün üç büyük ismi Yahoo,Google ve Microsoft'un yeni çıkan veya çıkacak ürünlerini RSS destekli şekilde

üretmeleri ve RSS okuyucu programlarının hem sayılarının hem de özelliklerinin artması ilerleyen yıllarda RSS kullanımının daha da artacağı beklentisini güçlendirmektedir.RSS açısından önemli gelişmeleri aşağıdaki gibi sıralanabilir.

- Yahoo Mail'in beta sürümüne RSS desteği eklendi.
- Internet Explorer 7 RSS desteği ile piyasaya çıktı.Microsoft'un mail okuma programı Outlook Express 2007'de RSS okuma özelliği bulunacak.Microsoft ayrıca RSS teknolojisi için iki ayrı patent başvurusunda bulundu.[5]
- Google Reader RSS okuyucusunun beta sürümü piyasaya sürüldü.Gmail'in de kısa zaman içinde RSS destekli olması bekleniyor.[6]

7. Üniversite Web Siteleri İçin RSS Uygulamaları

RSS kullanımı Üniversite web sayfaları için de son derece faydalı olacaktır.ODTÜ Duyuru ve Etkinlik sayfası istatistiklerine göre ODTÜ anasayfasında 2006-2007 arası 796 Duyuru ve 374 Etkinlik haberi yer almıştır. Oluşturulacak bir RSS beslemesi ile güncel duyuru ve etkinlik haberlerinin öğrencilere, akademisyenlere ve personele daha hızlı ulaşması sağlanabilir.Mail sistemine RSS okuyucu entegre edilerek de Webmail kullanıcılarının etkinlik ve duyuru haberlerine ulaşması sağlanabilir.

Bilgi İşlem Web siteleri için de bilişim,teknoloji ve internet dünyası ile ilgili sitelerin RSS beslemelerinden toplanacak haberler yayınlanıp sitelerin içerikleri genişletilebilir.

8. Kaynaklar

[1] Değişen Dönem
(http://www.unbf.ca/altiustu/arsiv/2006/09/dei_en_doenem.php)

[2] What is Web 2.0?
(<http://www.oreillynet.com/pub/a/oreilly/tim/news/2005/09/30/what-is-web-20.html>)

[3] Web Syndication

(http://en.wikipedia.org/wiki/Web_syndication)

[4] RSS History
(<http://blogs.law.harvard.edu/tech/rssVersionHistory>)

[5] In-depth analysis of Microsoft content syndication platform patent application
(<http://www.niallkennedy.com/blog/archives/2006/12/microsoft-feed-platform-patent-review.html>)

[6] 2007 Will Be A Big Year For RSS
(http://www.readwriteweb.com/archives/2007_rss.php)